

Päiväkeskustyö Lapin hyvinvointialueella

Selvitys syksyiltä 2023

Jonna Lindholm, erityisasiantuntija, VASA 2 -hanke

**Euroopan unionin
rahoittama**

NextGenerationEU

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaljeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Päiväkeskus päihdetyön erityisenä palveluna

- Sosiaalihuoltolaissa säädetään sosiaalihuollon päihde- ja riippuvuustyön erityisistä palveluista
 - Tarkoitetaan päihteiden ongelmakäytöstä tai muusta riippuvuuskäyttäytymisestä johtuvaan tuen tarpeeseen kohdennettuja palveluja
- Päiväkeskus päihdetyön erityisenä palveluna SHL 24 b § (29.12.2022/1280)
 - Tullut voimaan 1.7.2023

"Hyvinvointialueen on järjestettävä päihteitä ongelmallisesti käyttäville henkilöille päiväkeskuspalvelua, jossa perustarpeisiin vastaamisen lisäksi tarjotaan sosiaaliohjausta. Palvelua tulee järjestää myös päihtyneille ja siinä on oikeus asioida nimettömänä."

- Tehtävän lakisäateistäminen muutos -> Päiväkeskuksia ollut jo aiemmin julkisena palveluna, mutta aiemmin päiväkeskuksia ollut myös esim. STEA-rahoituksella järjestötoimijoiden kautta,.

Päiväkeskuspalvelun tarkoitus

- Ensisijaisesti päihteitä ongelmallisesti käyttäville henkilöille suunnattua, perustarpeiden turvaamiseksi ja haittojen vähentämiseksi järjestettävää sosiaalipalvelua
- Palvelun tarkoituksena tukea muuta palvelujärjestelmää ja aktiivisesti tunnistaa, ohjata ja saattaa tuen tarpeessa olevia henkilöitä pysyvämpien ja tarpeisiin paremmin vastaavien palvelujen ja mahdollisesti tarvittavan hoidon piiriin
 - Edellyttää tiivistä yhteistyötä muun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kanssa, erityisesti sosiaalihuollon päihdetyön muiden erityisten palvelujen ja terveydenhuollon palvelujen kanssa
 - Sosiaaliohjauksessa olennaista tiivis yhteys muun palvelujärjestelmän kanssa
- Palvelulla tarkoitus turvata välitöntä huolenpitoa sekä tunnistaa erityisen tuen tarpeessa olevia henkilöitä

Lähde: HE 197/2022 vp

Palvelu käytännössä

- Palvelun tulisi mahdollistaa päiväaikainen suoja tiloissa, jossa henkilöllä olisi mahdollisuus ruokailla, peseytyä ja levätä
 - Tila voi olla erillinen tila vain tätä palvelua varten taikka vaihtoehtoisesti tila jonkin muun palvelun yhteydessä
- Palvelussa oikeus asioida nimettömänä
 - Vain päiväkeskuksessa asiointi tai ohjauksen ja neuvonnan vastaanottaminen ei välttämättä aloittaisi sosiaalihuollon asiakkuutta ja palvelutarpeen arviointia, jos henkilö ei ole siihen halukas
 - Mikäli henkilön sosiaalihuollon tuen tarve olisi ilmeinen eikä palvelutarpeen arvioinnille olisi estettä, olisi se tehtävä sosiaalihuoltolaissa säädetyin tavoin. Huolehdittava, että tarvittaessa henkilön kiireellisen avun tarve arvioitaisiin välittömästi.
- Päiväkeskuksessa asiakkaiden tarjolla tulisi olla sosiaaliohjausta
 - Palveluihin liittyvä yleinen ohjaus ja neuvonta ja asiakkaan oikeuksista tiedottaminen ja hänen yksilöllisen tilanteensa huomioiminen -> erityisen tärkeää erityistä tukea tarvitseville henkilöille, joilla eri syistä vaikeus hakea ja saada palveluja

Lähde: HE 197/2022 vp

Päiväkeskustytön selvitys

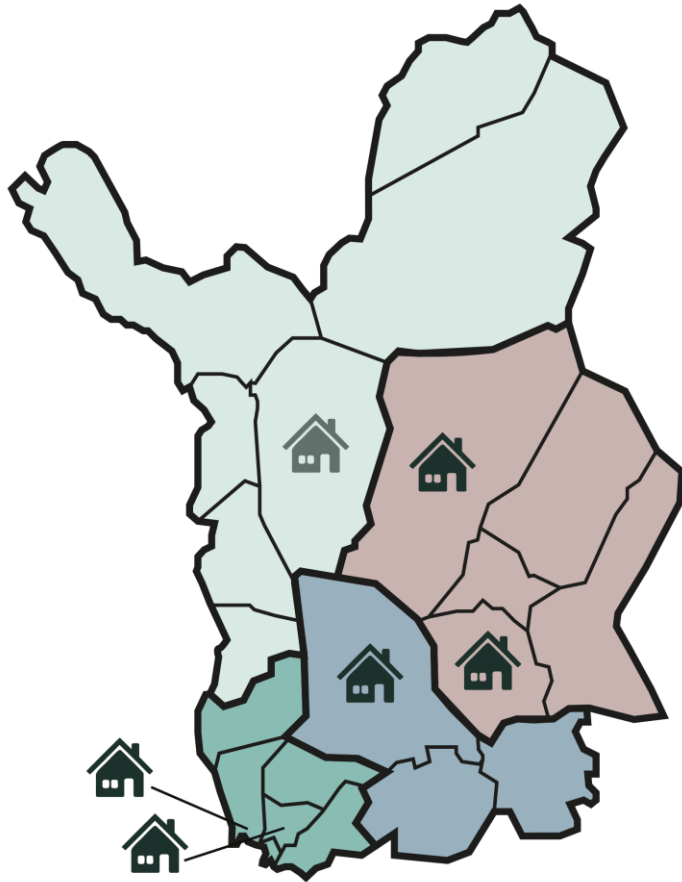
- Päiväkeskustytön lakisääteistämisen myötä tarve saada tilannekuvaa Lapin hyvinvointialueen päiväkeskuksista, päiväkeskustytöstä ja sen monialaisen yhteistyön tarpeista
- Päiväkeskustytön selvityksessä selvitettiin
 - Missä Lapin hyvinvointialueella päiväkeskuksia sijaitsee?
 - Millaista päiväkeskustytö on sisällöltään ja ketkä ammattilaiset tätä toteuttaa?
 - Millaisia tuen tarpeita päiväkeskuksen asiakkailla on?
 - Miten näyttäytyy moniammatillisten palveluiden tarve tai muiden sote-palveluiden jalkautuminen päiväkeskukseen?
- Selvitys toteutettiin haastattelemalla päiväkeskustytien työntekijöitä, yhden palvelualueen päiväkeskukseen jalkautuvaa työntekijää sekä olemalla yhteydessä aikuissosiaalityön toimipisteisiin

Päiväkeskustyön selvitys

- Päiväkeskusselvityksessä keskityttiin päiväkeskuksiin, jossa tarkoitus on tukea erityisesti päihteitä haitallisesti käyttäviä asiakkaita
 - Esim. Lapin hyvinvointialueella mielenterveyskuntoutujien päivätoimintaa, mutta tätä ei tarkasteltu selvityksessä
 - Selvityksessä kartoitettiin myös Posion kuntouttava päivätoiminta Poiju
 - Poijun asiakkaissa sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujia, painottuen erityisesti mielenterveyskuntoutujat. Poijun toiminta perustuu suunnitelmalliseen, kuntoutukselliseen työotteeseen ja moniammatillista yhteistyötä tehdään sote-palveluiden kanssa. Poijussa säännöllisesti käyvälle asiakkaalle tehdään yksilöllinen kuntoutussuunnitelma.
 - Kuntouttavan työtoiminnan käsitteellä tuodaan esiin kuinka toiminta ei kytkeydy fyysiseen tilaan. Poijussa toiminta on monipaikkaista tapahtuen eri ympäristöissä.
 - Työikäisten palvelupäällikön arvion mukaan kyseessä ei ole selvityksen mukainen päiväkeskus, joten Poijua ei selvityksessä tarkastella.

Päiväkeskukset Lapin hyvinvointialueella

- Toiminnassa oleva päiväkeskus
- Päiväkeskus tulossa

Päiväkeskukset

- Toiminnassa olevia päiväkeskuksia Lapin hyvinvointialueella on 5 (Rovaniemi, Kemijärvi, Sodankylä, Tornio, Keminmaa), joista 4 on omana toimintana toteutettavia ja 1, Sodankylässä sijaitseva päiväkeskus on ostopalveluna (Sodankylässä toimijana Sininauhaliiton jäsenjärjestö). Kittilään päiväkeskusta on suunniteltu käynnistettäväksi SHL 24 B mukaisena.
- Päiväkeskukset sijaitsevat keskustassa tai sen läheisyydessä. Lapin hyvinvointialueella päiväkeskusten yhteydessä on usein myös muuta lakisääteistä palvelua asiakkaille.
 - Tornion ja Kemijärven päiväkeskusten yhteydessä SHL mukaista asumisen palvelua
 - Keminmaan päiväkeskuksen yhteydessä on kuntouttavaa työtoimintaa ja mielenterveyskuntoutujille suunnattua ryhmätoimintaa
 - Kittilän päiväkeskuksen yhteydessä olisi sosiaalista kuntoutusta, kuntouttavaa työtoimintaa ja työpajatoimintaa
 - Ideana on, että päiväkeskuspalvelu olisi muihin sosiaalipalveluihin siltaava palvelu
 - Rovaniemen päiväkeskuksen yhteydessä ei ole muuta SHL mukaista toimintaa
 - Sodankylän päiväkeskuksen yhteydessä kuntouttavaa työtoimintaa

Päiväkeskuksien aukioloajat

- Päiväkeskusten aukioloajat vaihtelevat
 - Rovaniemen on avoinna ma-to klo 7.30-14, pe klo 7.30-13
 - Kemijärven on avoinna ma, ke ja to klo 8-14, ti ja pe klo 8-13
 - Tornion on avoinna ma-pe klo 8-12, iltapäivät varattuina tuetun asumisen asiakkaille
 - Keminmaan päiväkeskus on avoinna ma-to klo 9-15 ja pe klo 8-14
 - Huomioitava, että ma-to välillä kuntouttavaa työtoimintaa ja mielenterveyskuntoutujille suunnattua ryhmätoimintaa. Perjantai ainoa päivä, jolloin ei ryhmiä -> yksilötapaamisia päiväkeskuksen kävijöiden kanssa klo 14 alk. ja perjantaisin klo 8-14 välillä.
 - Sodankylän on avoinna ma-to klo 8-14.
 - Kittilän päiväkeskusta suunniteltu olemaan avoinna 2pvä/vko, sillä kolmena päivänä viikossa samoissa tiloissa on mm. kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta

Päiväkeskuksen henkilökunta

- Päiväkeskusten henkilökunta Lapin hyvinvointialueella
 - Lain myötä SHL 24 b mukaisessa päiväkeskuksessa tulisi olla tarjolla sosiaaliohjausta. Lähes jokaisessa päiväkeskuksessa työskentelee sosiaaliohjaaja.
 - Pääsääntöisesti päiväkeskuksissa ei ole moniammatillista henkilökuntaa. Kemijärvi on päiväkeskuksista ainoa, jossa moniammatillisuutta, sillä resursseina sosiaaliohjaaja, lähihoitaja, sairaanhoitaja (2pvä/vko) sekä mielenterveys- ja päihdetyöntekijä. Huomioitava, että mielenterveys- ja päihdetyöntekijällä on myös omia asiakkaita, koska he vastaavat erityisesti avokuntoutuksesta.
 - Päiväkeskuksissa on usein vähintään kaksi työntekijää. Poikkeuksena on Keminmaa, jossa toiminnasta vastaa yksi ohjaaja.
- Päiväkeskusten työntekijöille on usein päiväkeskustyön lisäksi myös muuta työnkuvassa

Päiväkeskuksen asiakkaat

- Kävijöiden ikäjakauma painottuu arviolta yli 30-vuotiaisiin
 - Rovaniemellä kävijöiden ikäjakauma painottuu yli 40-vuotiaisiin. Nuoremmat 20–30-vuotiaat käyvät vain syömässä. Ukrainalaisia lapsiperheitä käynyt aiemmin myös, mutta heidän määränsä vähentynyt, kun vastaanottokeskuksia on tiedotettu päiväkeskuksen kohderyhmästä.
 - Kemijärvellä kävijöiden keski-ikä on noin 50 vuotta
 - Keminmaassa päiväkeskuksella käyvät pääsääntöisesti yli 30-vuotiaat, mutta myös muutamia nuoria aikuisia. Miesten osuus korostuu yksilötapaamisilla, naiset puolestaan osallistuvat erityisesti ryhmätoimintaan.
 - Sodankylässä päiväkeskuksen kävijät painottuvat yli 30-vuotiaisiin
- Nuorten aikuisten tavoittaminen koetaan monissa Lapin hyvinvointialueen päiväkeskuksissa kehittämisen paikaksi

Päiväkeskuksen asiakasmäärät

- Jokaisessa päiväkeskuksessa on mahdollisuus asioida nimettömänä, joten kävijämääriä seurataan paikoin tukkimiehen kirjanpidolla tai ruoan menekin perusteella
 - Torniossa asiakkaita käy päiväkeskuksella päivittäin kymmenen molemmin puolin. Aiemmin määrä ollut suurempi, kun tarjolla oli myös lounasta.
 - Keminmaassa asiakkaita enintään 15 päivässä (tämä pitää sisällään myös ryhmätoiminnot). Koronan jälkeen kävijämäärä ei ole palautunut entiselleen, aikaisemmin oli noin 20 asiakasta päivässä.
 - Kemijärvellä keskimääräisesti reilu 20 asiakasta päivittäin, hävikkiruokajakelupäivinä (ti ja pe) jopa 30 asiakasta.
 - Rovaniemellä asiakasmäärät olleet nousussa jo ennen lakiuudistusta. Keväällä lounastajia kävi päivässä noin 45, kesällä n. 50–60. Maanantait ja perjantait ovat erityisen ruuhkaisia päiviä.
 - Sodankylässä ma-to ruokailussa käy n. 40 asiakasta päivässä. Kerran kuussa maksuton ruokailu, jolloin kävijämäärä n. 65–75.

Päiväkeskuksen asiakkaiden tuen tarpeet

- Päiväkeskuksen kävijöillä taloudellisiin asioihin, sosiaaliturvaan, asumiseen, asunnottomuuteen, osallisuuteen, terveyteen sekä mielenterveys- ja päihdepalveluihin liittyviä tuen tarpeita
 - Päiväkeskuksen toimessa olevat työntekijät antavat ohjausta ja neuvontaa asiakkaille. Asiakkailla on paljon palveluohjauksellista tarvetta.
 - Päiväkeskuksen työntekijät ovat yhteydessä sosiaalipalveluiden työntekijöihin, jos asiakkailla ilmenee akuutteja tuen tarpeita, joihin tulisi vastata (esim. rahattomuus, sähköt katki, asunnottomuus) tai jos asiakkaan tilanteesta muutoin herää huolta.
 - Päiväkeskusten asiakkailla terveydentilaan liittyviä kysymyksiä ja tuen tarpeita, joihin sosiaaliohjaajat eivät voi tai osaa ottaa kantaa
 - Päiväkeskuksen työntekijät myös soittavat asiakkaiden kanssa tarvittaessa aikoja terveydenhuoltoon. Keminmaan, Sodankylän päiväkeskuksissa mahdollista jalkautua asiakkaan tueksi esim. terveyspalveluihin. Kemijärvellä sairaanhoitajan työpanos 2pvä/vko.
 - Huomioitava, että Lapin päiväkeskusten profiilit erilaisia. Esim. Keminmaassa on yksilötyölle varattua aikaa
 - Mahdollisuus jalkautua asiakkaan kanssa palveluihin

Päiväkeskuspalvelu päihdetyön erityisenä palveluna

- Sosiaalihuoltolain mukaan hyvinvointialueen tulee järjestää päiväkeskuspalvelua päihteitä ongelmallisesti käyttäville ja palvelua tulee järjestää myös päihtyneille
 - Lapin hyvinvointialueen päiväkeskuksista Rovaniemen ja Kemijärven päiväkeskuksissa on ollut mahdollista asioida päihtyneenä 1.7.23 alkaen.
 - Sodankylän päiväkeskuksella on ollut mahdollista asioida päihtyneenä jo ennen päiväkeskustyon lakisääteistämistä
 - Kittilän päiväkeskuksessa tulee olemaan mahdollisuus asioida päihtyneenä ja nimettömänä
- Rovaniemellä ja Kemijärvellä pohdintana, miten turvata sekä päihteitä ongelmallisesti käyttävien oikeus saada päiväkeskuspalvelua että niiden asiakkaiden oikeus päiväkeskuspalveluun, jotka hakevat tukea päihteettömyyteen
 - Molemmissa päiväkeskuksissa päihteettömyys ollut aiemmin sääntönä, joka on ollut asetettuna yhdessä päiväkeskuksen kävijöiden kanssa päihteettömyyden tukemiseksi
 - Toisaalta muutoksen myötä päihteitä ongelmallisesti käyttävien henkilöiden osallisuus vahvistunut Rovaniemellä ja Kemijärvellä, koska nyt myös päihtyneillä on paikka, johon tulla, josta saa apua ja jossa voi huolehtia perustarpeista.

Päiväkeskustyö

- Päiväkeskuspalvelun on sosiaalihuoltolain mukaisesti vastattava perustarpeisiin ja siellä tulee olla tarjolla sosiaaliohjausta
- Päiväkeskuksissa tunnistettavia työn elementtejä ovat yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevaa toiminta, huolenpidollinen tuki ja yksilötyö
- Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevaa toimintaa
 - Rovaniemen, Keminmaan ja Kemijärven päiväkeskuksissa on tarjolla ryhmätoimintaa, joka ei ole asiakkuuteen perustuvaa SHL mukaista sosiaalista kuntoutusta tai kuntouttavaa työtoimintaa.
 - Päiväkeskuksissa on yhteiset oleskelutilat päiväkeskuksella kävijöille -> päiväkeskuksella kävijät voivat viettää yhdessä aikaa.
 - Rovaniemellä ja Kemijärvellä viikoittain yhteisöpalaveri, jossa päiväkeskuksen asiakkaat ja työntekijät laativat yhdessä viikko-ohjelman. Viikko-ohjelmassa on esim. bingoa, visailuja tai muiden toimijoiden vierailuja päiväkeskuksella tai päiväkeskuksen kävijöiden yhdessä tekemistä muualla kuin päiväkeskuksella.
 - Sodankylässä ja Torniossa ei ole varsinaista viikko-ohjelmaa ruokailujen lisäksi. Sodankylän päiväkeskuksen asiakkaiden kanssa tehdään yhteisiä retkiä, esim. vakiintuneena on kevät ja syysretket sekä talkoopäivät Sodankylän leirikeskuksella (maksuttomia tapahtumia).

Päiväkeskustyö huolenpidollisena tukena

- Huolenpidollinen tuki
 - Lähes jokaisessa päiväkeskuksessa on tarjolla aamupala ja lounas joka arkipäivä
 - Rovaniemellä ja Kemijärvellä aamupala ja lounas ovat maksuttomia, muissa on pieni omavastuu. Keminmaassa ei ole tarjolla aamupalaa tai lounasta.
 - Sodankylässä ja Kemijärvellä on myös hävikkiruokajakelua
 - Rovaniemen, Tornion ja Sodankylän päiväkeskuksissa on mahdollista peseytyä ja pestä pyykkiä
 - Jokaisessa päiväkeskuksessa on mahdollista käyttää tietokonetta ja tulostinta ja saada näiden käyttämiseen tukea päiväkeskuksen työntekijältä
 - Torniossa ja Sodankylässä on päiväkeskuksen yhteydessä kirpputoritoimintaa

Päiväkeskustyö yksilötyönä

- Yksilötyötä (ohjausta ja neuvontaa) tehdään asiakkaan aloitteesta, koska asiakkailla oikeus asioida nimettömänä. Vain jos asiakkaalla selkeästi iso tuen tarve, niin työntekijä lähestyy aloitteellisesti asiakasta. Asiakkaat myös keskustelevat keskenään ja kannustavat toisiaan esim. ohjaajan juttusille.
 - Ohjaajat antavat ohjausta ja neuvontaa sekä tarvittaessa tukevat päiväkeskuksella kävijöitä ottamaan yhteyttä sote-palveluihin tarvittavien palveluiden saamiseksi -> Päiväkeskuksen ohjaaja linkki sote-palveluihin
 - Päiväkeskuksella autetaan asiakkaita selvittämään taloudellisia asioita olemalle asiakkaan kanssa tarvittaessa esim. yhteydessä Kelaan, laskuttajiin tai edunvalvojaan. Lisäksi tuetaan selvittämään TE-palveluiden asioita.
 - Asiakkaita tuetaan tietokoneen käytössä, sähköisten asiointipalveluiden käytössä, etuuksien hakemisessa sähköisesti -> digiapu ja ohjauksellinen tuki
 - Asiakkaiden ohjaus ja neuvonta perustuu asiakkaiden tuen tarpeisiin, joten ohjauksellinen työ voi pitää sisällään mitä vain

Moniammatillinen yhteistyö

- Päiväkeskuksen kävijöillä usein sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä tuen tarpeita
- Moniammatillinen yhteistyö toteutuu vaihtelevasti Lapin hyvinvointialueen päiväkeskuksissa
 - Rovaniemen päiväkeskuksessa ei ole terveydenhuollon jalkautumista. A-klinikan lääkärit jalkautuneet muutamaan otteeseen vuoden aikana kertomaan päihdepalveluista, päihdepalveluihin ja katkolle ohjautumisesta. Aikuissosiaalityöstä sosiaalityöntekijä jalkautuu säännöllisesti kerran kuukaudessa päiväkeskukseen.
 - Keminmaassa Kemin riippuvuuksien klinikka jalkautuu noin 3-4 krt/kk ja kertoo asiakkaille päihdepalveluista, katkoista, ajokorttiseurannasta. Yhteistyö mielenterveystoimiston kanssa puolestaan hiipunut, vaikka yhteistyö aiemmin ollut tiivistä. Yhteistyö on tiivistä aikuissosiaalityön kanssa. Aikuissosiaalityön sosiaaliohjaaja jalkautuu tapaamaan asiakkaita päiväkeskukseen ja aikuissosiaalityöstä ohjautuu asiakkaita päiväkeskukseen.
 - Torniossa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista ei säännöllistä jalkautumista päiväkeskukselle. Tarvittaessa pyydetään A-klinikkaa ja sosiaalitoimistoa jalkautumaan. Katu-hankkeesta (Hanke suunnattu alle 30-vuotiaille päihteidenkäyttäjille ja rikostaustaisille nuorille) kokemusasiantuntija ja työntekijä jalkautuneet viikoittain päiväkeskuksella.

Moniammatillinen yhteistyö

- Sodankylän sosiaalipalveluista aiemmin työntekijät jalkautuneet päiväkeskukseen tarpeen mukaan erikseen sovitusti. Hyvinvointialueelle siirtymisen myötä jalkautuminen sosiaalipalveluista päiväkeskukseen on vähentynyt aiemmasta. Muista palveluista ei jalkauduta päiväkeskukselle.
- Kemijärven aikuissosiaalityöstä jalkaudutaan päiväkeskukselle tapaamaan omia asiakkaita. Moniammatillisuutta tulee myös päihde- ja mielenterveyshoitajan sekä päiväkeskuksella parin vuoden ajan olleen sairaanhoitajan työpanoksen (2 pvä/vko päiväkeskukselle, 3 pvä/vko Karpalon asumispalveluyksikköön) kautta.
 - Tutun sairaanhoitajan vastaanotot koettu ehdottomiksi, koska asiakkailla paljon terveyteen liittyviä kysymyksiä, mutta eivät välttämättä kuitenkaan asioi terveyskeskuksissa
 - Sairaanhoitaja tekee hoidontarpeen arviointia, varaa suoraan lääkäriaikoja terveyskeskukseen, tekee läheteitä verikokeisiin, hoitaa rokotuksia, reseptejä ja tekee pieniä toimenpiteitä (esim. verenpaineen mittausta ja korvahuuhteluita). Sairaanhoitaja voi konsultoida joka keskiviikko tiettyä nimettyä Lapponian lääkäriä. Uutena vuonna 2023 aloitettu Lapponian lääkärin määräaikaiskontrollit – tarkoitus ottaa tavaksi
 - Terveysneuvontaa päiväkeskuksella ollut vuodesta 2014 lähtien. Tiistaisin neulanvaihtopiste, jolloin sairaanhoitaja paikalla ja tarkistaa asiakkaiden vointia ja lääkärin aikojen tarvetta. C-hepatiittihoito alkanut vuonna 2023.

Yhteenveto ja kehittämisen tarpeet

- Lapin hyvinvointialueella päiväkeskuksia kaakkoisella, lounaisella ja itäisellä palvelualueella. Pohjoiselle palvelualueella päiväkeskustoiminta ollut suunnitelmissa aloittaa SHL 24 b § mukaisena, mutta henkilöstön puute haastanut toiminnan käynnistämistä.
- Lapin päiväkeskukset ovat matalankynnyksen kohtaamispaikkoja, joissa on pitkälti yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja huolenpidollista työtä sosiaalihuoltolain tarkoituksen mukaisesti
- Päiväkeskuksista kaikki eivät ole SHL 24 b säädetyn mukaisia palveluita, vaan osa on ensisijassa päihitteettömyyttä tukevia palvelua, sillä palveluissa paikoin edellytetään esimerkiksi päihitteettömyyttä, sosiaaliohjaus uupuu tai perustarpeisiin vastaamisen mahdollisuutta ei ole
- Päiväkeskustyö rakentunut kunnan tarpeiden ja palveluverkoston mukaan, joten Lapin päiväkeskusten välillä myös eroavaisuuksia
- Lapin hyvinvointialueella päiväkeskusten yhteydessä usein muuta sosiaalihuoltolain mukaista toimintaa (esim. tuetun asumisen palvelua, kuntouttavaa työtoimintaa)
 - Keskeistä erottaa, mikä osa toiminnasta SHL 24 b mukaista päiväkeskuspalvelua ja mikä osa sosiaalihuollon asiakkuuteen perustuvaa toimintaa, koska päiväkeskuksissa oikeus asioida ilman sosiaalipalveluiden asiakkuutta

Yhteenveto ja kehittämisen tarpeet

- Päiväkeskukset tavoittaneet erityisesti yli 30-vuotiaat asiakkaat, nuoria aikuisia ei palvelussa juurikaan käy
- Uutena pohdintana, miten turvata sekä päihteitä ongelmallisesti käyttävien oikeus saada päiväkeskuspalvelua että niiden asiakkaiden oikeus päiväkeskuspalveluun, jotka hakevat tukea päihteettömyyteen
- Päiväkeskuksista ei tällä hetkellä löydy tietoa Lapin hyvinvointialueen nettisivuilta
 - Osalla päiväkeskuksista somekanavat (mm. facebook ja instagram) käytössä, tieto palvelusta liikkuu paljolti puskaradion kautta
 - Tarve tietopakettile, jotta asiakkaat löytäisivät palvelusta tietoa ja sote-ammattilaiset osaisivat myös ohjata asiakkaitaan päiväkeskuksen pariin
- Päiväkeskuksien työntekijöille ei tietoa, missä kaikkialla Lapin hyvinvointialueella on päiväkeskuksia
 - Keskusteluissa päiväkeskusten työntekijöiden kanssa nousi paikoin esiin esim. yhteisen verkoston tarve päiväkeskustoimijoiden kesken toiminnan kehittämiseksi

Yhteenveto ja kehittämisen tarpeet

- Selvityksen perusteella tarvetta on moniammatillisen yhteistyön kehittämiseksi
 - Päiväkeskusten tarkoituksena tavoittaa kaikkein haavoittuvammassa asemassa olevia ja tukea heidän sote-palveluiden hakemista ja saamista
 - Päiväkeskusten asiakkailla usein sosiaali- ja terveydenhuollon ja näiden hakemiseen ja saamiseen liittyviä tuen tarpeita
 - Moniammatillisuus toteutuu tällä hetkellä vaihtelevasti päiväkeskuksissa
 - Päiväkeskusten henkilökunta ei ole pääsääntöisesti moniammatillinen. Poikkeuksena on esim. Kemijärven päiväkeskus, jonka yhteydessä on myös terveydenhuollon toimintaa. Tämä on koettu ehdottoman tärkeäksi sosiaaliohjauksen ja ryhmätoiminnan rinnalle → Tavoitetaan ne asiakkaat, joilla erityisiä haasteita hakea ja saada palveluita
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden jalkautuminen päiväkeskuksiin ei ole suurimmaksi osaksi säännölliseksi sovittua. Osaan päiväkeskuksia jalkautuu aikuissosiaalityön sosiaaliohjaajia tai sosiaalityöntekijä → Yhteys sosiaalipalveluiden viranomaistoimintaan

Kiitos!

Jonna Lindholm,
Erityisasiantuntija

Vahva sote Lapin hyvinvointialueelle –hanke (VASA 2)
Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (POSKE)

Lapin hyvinvointialue
jonna.lindholm@poske.fi
040 670 4394

Lisätietoja hankkeesta osoitteesta: VASA2 - Vahva sote
Lapin hyvinvointialueelle - ekollega - Virta

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU